

2.5 ข้อมูลการแสดงฉลาก

2.5.1 การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 367) พ.ศ. 2557 เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ กำหนดว่า การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่ายหรือที่จำหน่าย ต้องแสดงข้อความเป็นภาษาไทย และอย่างน้อยจะต้องมีข้อความแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) ชื่ออาหาร
- 2) เลขสารบบอาหาร
- 3) ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิต หรือผู้แบ่งบรรจุ หรือผู้นำเข้า
- 4) ปริมาณของอาหารเป็นระบบเมตริก
 - 4.1) อาหารที่มีลักษณะเป็นของแข็ง ให้แสดงน้ำหนักสุทธิ
 - 4.2) อาหารที่มีลักษณะเป็นของเหลว ให้แสดงปริมาตรสุทธิ
 - 4.3) อาหารที่มีลักษณะครึ่งแข็งครึ่งเหลว อาจแสดงเป็นน้ำหนักสุทธิหรือปริมาตรสุทธิก็ได้
- 5) ส่วนประกอบที่สำคัญเป็นร้อยละของน้ำหนักโดยประมาณ เรียงจากมากไปน้อย
- 6) ข้อความว่า “ข้อมูลสำหรับผู้แพ้อาหาร : มี.....” กรณีการใช้เป็นส่วนประกอบของอาหาร หรือ “ข้อมูลสำหรับผู้แพ้อาหาร : อาจมี.....” กรณีมีการปนเปื้อนในการผลิต
- 7) แสดงชื่อกลุ่มหน้าที่ของวัตถุเจือปนอาหารร่วมกับชื่อเฉพาะ
- 8) ข้อความว่า “แต่งกลิ่นธรรมชาติ” “แต่งกลิ่นเลียนธรรมชาติ” “แต่งกลิ่นสังเคราะห์” “แต่งรสธรรมชาติ” หรือ “แต่งรสเลียนธรรมชาติ” ถ้ามีการใช้แล้วแต่กรณี
- 9) แสดงวัน เดือนละปี ของวันหมดอายุ หรือวันผลิต (ตามเงื่อนไขในประกาศฯ)
- 10) คำเตือน
- 11) ข้อเสนอแนะในการเก็บรักษา
- 12) วิธีปรุงเพื่อรับประทาน
- 13) วิธีการใช้หรือข้อความที่จำเป็นสำหรับอาหารที่มุ่งหมายจะใช้กับทารก หรือบุคคลกลุ่มใดเฉพาะ
- 14) ข้อความที่กำหนดตามบัญชีแนบท้าย
- 15) ข้อความที่ต้องมีสำหรับอาหารที่มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

อ่านเอกสารเพิ่มเติมได้จาก

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๖๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ

<https://food.fda.moph.go.th/media.php?id=509382524233981952&name=P367.PDF>

2.5.2 การแสดงข้อความกล่าวอ้างทางสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข

การแสดงข้อความกล่าวอ้างทางสุขภาพบนฉลากจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 445) พ.ศ. 2566 เรื่องฉลากโภชนาการ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 447) พ.ศ. 2566 เรื่อง การกล่าวอ้างทางสุขภาพของอาหารบนฉลาก ดังนี้

1. แสดงข้อความเป็นภาษาไทย ตัวอักษรมีขนาดใกล้เคียงกัน อ่านได้ชัดเจน และอาจมีข้อความเป็นภาษาต่างประเทศ แต่ต้องมีความหมายเช่นเดียวกับข้อความภาษาไทยที่มีการแปลที่ถูกต้องและได้รับการรับรองจากหน่วยงานรัฐหรือเอกชน

2. ไม่ทำให้เข้าใจว่าการบริโภคอาหารหรือส่วนประกอบของอาหารนั้น สามารถบำบัด บรรเทา/รักษา หรือป้องกันโรคได้

3. ฉลากหรือเอกสารกำกับอาหารที่มีการกล่าวอ้างทางสุขภาพต้องเป็นไปตาม ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 367) พ.ศ. 2557 เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ และประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่กำหนดการแสดงฉลากของอาหารไว้เป็นการเฉพาะ และต้องแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 3.1 ปริมาณของส่วนประกอบของอาหาร สารอาหาร หรือสารอื่นที่มีการกล่าวอ้าง
- 3.2 ปริมาณและวิธีการบริโภคอาหารเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามที่กล่าวอ้าง
- 3.3 กลุ่มเป้าหมาย (ถ้ามี)
- 3.4 คำแนะนำในการบริโภคอาหารให้กับผู้บริโภคกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ที่ต้องหลีกเลี่ยงอาหารนี้
- 3.5 ข้อควรระวังในการบริโภค หรือปริมาณสูงสุดของอาหารหรือส่วนประกอบของอาหารที่สามารถบริโภคได้โดยไม่เกิดอันตราย (ถ้ามี)
- 3.6 ข้อความ “ควรกินอาหารหลากหลาย ครบ 5 หมู่ ในสัดส่วนที่เหมาะสมเป็นประจำ”
- 3.7 ข้อความ “ไม่มีผลในการบำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรค” กรณีการกล่าวอ้างหน้าที่อื่นหรือการกล่าวอ้างการลดความเสี่ยงของการเกิดโรค
- 3.8 ข้อความอื่นที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขการกล่าวอ้างตามบัญชีแนบท้าย

4. แสดงฉลากโภชนาการ โดยปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 445) พ.ศ. 2566 เรื่องฉลากโภชนาการ

อ่านเอกสารเพิ่มเติมได้จาก

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔๔๕) พ.ศ. ๒๕๖๖

เรื่อง เรื่องฉลากโภชนาการ

<https://food.fda.moph.go.th/media.php?id=583907023645712384&name=P445.pdf>

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔๔๗) พ.ศ. ๒๕๖๖

เรื่อง การกล่าวอ้างทางสุขภาพของอาหารบนฉลาก

<https://food.fda.moph.go.th/media.php?id=583907022966235136&name=P447.pdf>

2.5.3 การแสดงข้อความกล่าวอ้างทางสุขภาพแบบ FFC TH

การกล่าวอ้างทางสุขภาพแบบ FFC เป็นการกล่าวอ้างโดยใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ การวิจัยทางคลินิก (การวิจัยในมนุษย์) และ/หรือ การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Systematic review) รวมถึงผลการทดลองปริมาณสารสำคัญที่ได้จากวิธีการวิเคราะห์ที่มีความถูกต้องน่าเชื่อถือ ทั้งนี้ สำหรับข้อมูลของคุณสมบัติเชิงหน้าที่ตามหลักวิทยาศาสตร์ **จะต้องถูกเปิดเผย**ลงบนเว็บไซต์ FFC Thailand โดยละเอียด เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบข้อมูลหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ด้วยตนเอง และเพื่อแสดงความโปร่งใส

ผลิตภัณฑ์ FFC TH จะต้องแสดงข้อมูลของผลิตภัณฑ์บนฉลากให้ครบถ้วนตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 267) พ.ศ. 2557 เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ

ในส่วนของการแสดงข้อความกล่าวอ้างทางสุขภาพแบบ FFC ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ดังนี้

(1) คุณสมบัติเชิงหน้าที่ของสารอาหารที่ปรากฏตามหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และคุณสมบัติเชิงหน้าที่ของส่วนผสมที่อยู่ในผลิตภัณฑ์อาหาร

ข้อความการกล่าวอ้างทางสุขภาพจะต้องระบุปริมาณสารสำคัญที่มีอยู่ในผลิตภัณฑ์อาหารและเป็นปริมาณที่สามารถให้สรรพคุณเกี่ยวกับสุขภาพ โดยอ้างอิงจากหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ เช่น การทดลองทางคลินิก (การวิจัยในมนุษย์) การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ โดยเป็นการศึกษาในผลิตภัณฑ์สุดท้าย หรือสารอาหารเชิงหน้าที่ที่มีอยู่ในผลิตภัณฑ์ หรือมีการเติมสารอาหารเชิงหน้าที่ในผลิตภัณฑ์ โดยข้อความที่ต้องการแสดงต้องเป็นข้อเท็จจริง และสอดคล้องกับหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่แนบมาทั้งแบบฟอร์มที่ 3 และ 4

เนื้อหาหรือข้อความส่วนนี้จะต้องถูกยื่นในระบบ FFC TH เพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบโดยในเนื้อหาต้องเข้าใจได้ว่า สารอาหารเชิงหน้าที่นั้น ๆ มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์รับรองหรือไม่ ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนประกอบดังกล่าวมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์รับรองหรือไม่ ผลิตภัณฑ์สุดท้ายนั้น มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการทดลองทางคลินิก (การทดลองในมนุษย์) หรือไม่ มีการทำการทบทวนงานวิจัยหรือไม่ นอกจากนี้ ในกรณีของการทบทวนงานวิจัย ให้แสดงคำว่า “มีรายงาน” ให้ชัดเจน ตัวอย่างการแสดงข้อความการกล่าวอ้างทางสุขภาพมีดังนี้

- กรณีของการอธิบายหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จากการทดสอบทางคลินิก (การวิจัยในมนุษย์) ของผลิตภัณฑ์สุดท้าย ระบุข้อความว่า “ผลิตภัณฑ์นี้ มีส่วนผสม A (สารอาหารเชิงหน้าที่) ผสมอยู่ ดังนั้นจึงมีสรรพคุณ B (คุณสมบัติเชิงหน้าที่)” หากข้อความมีความซับซ้อนเนื่องจากผลิตภัณฑ์มีสารอาหารเชิงหน้าที่หลายตัว ให้แสดงข้อความว่า “ผลิตภัณฑ์นี้มีสรรพคุณ B อยู่”
- กรณีแสดงข้อความอธิบายตามหลักทางวิทยาศาสตร์ที่ได้จากการทำการทบทวนงานวิจัยของผลิตภัณฑ์สุดท้าย ระบุข้อความว่า “ผลิตภัณฑ์นี้ส่วนผสม A (สารอาหารเชิงหน้าที่) ผสมอยู่ ตามรายงานการวิจัยจึงมีสรรพคุณ B (คุณสมบัติเชิงหน้าที่)” หากข้อความมีความ

ซับซ้อนเนื่องจากผลิตภัณฑ์มีสารอาหารเชิงหน้าที่หลายตัว ให้แสดงข้อความว่า “ผลิตภัณฑ์นี้มีรายงานการวิจัยว่า มีสรรพคุณ B อยู่”

- กรณีที่ใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์จากบทความการทบทวนงานวิจัยของสารอาหารเชิงหน้าที่ ระบุข้อความว่า “ผลิตภัณฑ์นี้ มีส่วนผสม A (สารอาหารเชิงหน้าที่) ผสมอยู่ ตามรายงานการวิจัยจึงมีสรรพคุณ B (คุณสมบัติเชิงหน้าที่) ใน A”

(2) สัญลักษณ์ FFC Thailand

เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นผลิตภัณฑ์ FFC TH จะต้องมีการแสดงรูปสัญลักษณ์ FFC TH (รูปด้านล่าง) บนบรรจุภัณฑ์ โดยจะต้องมีขนาดที่เหมาะสมและรูปสัญลักษณ์มีความชัดเจน ในตำแหน่งใดก็ได้

(3) เลขที่จดทะเบียน

“เลขที่จดทะเบียน” คือ หมายเลขที่ได้จากการอนุมัติในระบบ FFC TH

FFC - TH001

(4) คำอธิบาย ข้อควรระวัง และคำเตือน

เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภคและป้องกันความเข้าใจผิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบต้องระบุข้อความเตือน และข้อควรระวังบนฉลาก ดังนี้

- 4.1 คำแนะนำในการบริโภคอาหารให้กับผู้บริโภคกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ที่ต้องหลีกเลี่ยงอาหารนี้
- 4.2 ข้อควรระวังในการบริโภค หรือปริมาณสูงสุดของอาหารหรือส่วนประกอบของอาหารที่สามารถบริโภคได้โดยไม่เกิดอันตราย (ถ้ามี)
- 4.3 ระบุข้อความ “ควรกินอาหารหลากหลาย ครบ 5 หมู่ ในสัดส่วนที่เหมาะสมเป็นประจำ”
- 4.4 ระบุข้อความ “ไม่มีผลในการบำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรค” กรณีการกล่าวอ้างหน้าที่อื่น หรือการกล่าวอ้างการลดความเสี่ยงของการเกิดโรค
- 4.5 ข้อควรระวังเป็นพิเศษเกี่ยวกับวิธีการปรุงและการเก็บรักษา

ตัวอย่างข้อความกล่าวอ้างบนฉลากผลิตภัณฑ์

รูปที่ 6 ตัวอย่างฉลากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร (กล้วยสด)

รูปที่ 7 ตัวอย่างฉลากผลิตภัณฑ์แปรรูป (ผลิตภัณฑ์สเปรตรำข้าว)

รูปที่ 8 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (เครื่องดื่ม Curcumin & Bisacurone)